Motion till riksdagen 1985/86:214

Gösta Andersson m. fl.

Ändring i lagen (1977:975) med tulltaxa, m. m. (prop. 1985/86:60)

Den öländska lökodlingen hotas allvarligt av att gränsskyddet för den svenska löken är lägre än i flertalet andra länder. I proposition 1985/86:60 har man inte tagit hänsyn till att den svenska lökodlingen konkurrerar under helt orimliga ekonomiska villkor. Man har heller inte beaktat att konsumenterna drabbas av en mer än hundraprocentig höjning av priset på lök under den period då den svenska marknaden har tillgång till enbart import. Dessutom är denna import tvivelaktig ur miljö- och konsumentsynpunkt. Den importerade löken är i regel både strålbehandlad och behandlad med groddningshämmande preparat. Den svenskproducerade löken är däremot inte i något avseende behandlad. Därför borde det vara ett konsumentintresse att slå vakt om den svenskproducerade löken.

För sysselsättningen på Öland har lök- och andra s. k. trädgårdsodlingar en mycket stor betydelse. Man måste ta hänsyn till att Öland tillhör de industrifattigaste områdena i landet. Omkring 40 % av all sysselsättning i t. ex. Mörbylånga kommun finns inom jordbruksnäringen. Därför är denna bygd extremt sårbar om vissa delar av jordbruksproduktionen skulle slås ut.

I propositionen konstateras helt riktigt "att gränsskyddet för de svenska trädgårdsprodukterna i allmänhet är lägre än det som tillämpas av våra närmaste handelspartner".

Som enda åtgärd föreslås att statens jordbruksnämnd får i uppdrag att följa importutvecklingen kvartalsvis i stället som för närvarande halvårsvis.

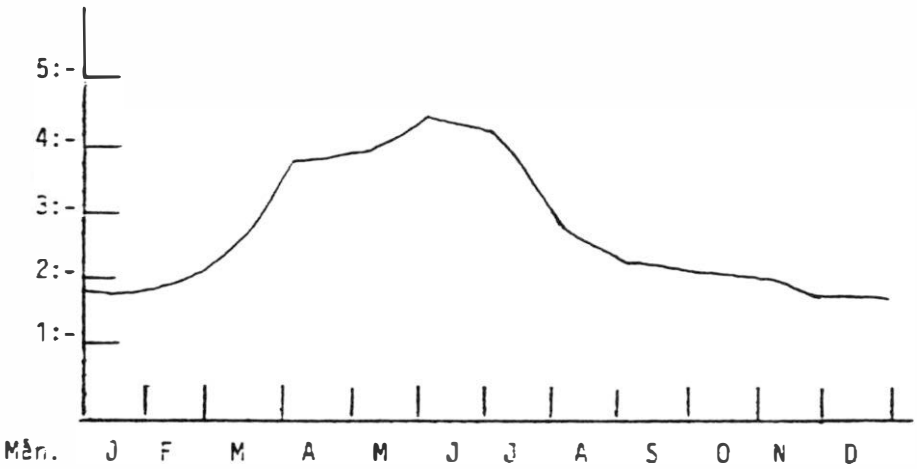
Denna åtgärd är helt otillräcklig och kan inte utnyttjas så att odlingen i förekommande fall kan dra nytta av densamma. Vad som gäller att övervaka är inte den totala importutvecklingen utan import*pris*utvecklingen. Under den period vi har tillgång till svensk lök, augusti–februari månader, är importkvantiteterna ganska marginella, men priset på denna import är helt avgörande för det svenska produktionspriset. Här är att märka att det är inte periodens medelimportpris som spelar in utan som regel det lägsta pris som något land vid något tillfälle säljer till.

Under höstmånaderna augusti--december grundläggs det svenska odlarpriset. Under denna tid föreligger många och låga utbud från ett flertal länder. Denna prisbild för senaste femårsperioden 1980--1984 samt årens medelimportpriser och Kalmar-Ölands Trädgårdsprodukters odlarpris framgår av bilaga 1.

Förhållandet är likartat denna försäljningssäsong, hösten 1985. För närvarande förekommer import från Holland till ett pris av 1.10 kr./kg fritt Helsingborg då tull är erlagd. Det svenska priset har fått anpassas därefter.

Under vår- och sommarmånaderna, då vi inte har tillgång till svensk lök, stiger importpriserna kraftigt, vilket medför att de årliga medelimportpriserna blir relativt höga. Konsumtionen är mycket jämn med drygt 2 000 ton/mån. oavsett prisnivån. Följande diagram för år 1984 visar importprisutvecklingen. Ungefär samma utseende uppvisas varje år med vissa skillnader i kurvans höjdläge.

Medelimportpris per mån. 1984

Om således prisundersökningar verkställs kvartalsvis kommer detta att innebära att tredje kvartalets rapport, som förmodligen kan föreligga tidigast i oktober, ger en bild av ganska höga importpriser och således inte ger anledning till någon åtgärd. Rapporten för fjärde kvartalet, som kan föreligga någon gång i senare delen av januari månad, kan avspegla den vanligtvis låga prisnivån. Då blir emellertid effekten av eventuella åtgärder ganska marginell eftersom huvuddelen av den svenska löken då är såld och endast kvantiteter för någon månads försäljning återstår.

Om en tillfällig antidumpningstull skall ha någon effekt för prisbildningen måste den kunna sättas in mycket snabbt efter vissa prisindikationer. Metoden är ändå tvivelaktig eftersom det alltid uppstår delade meningar om dumpning föreligger eller ej. Enligt gängse uppfattning föreligger dumpning då en vara saluförs till ett pris som understiger produktionskostnaden. Kring detta kan många gånger tvistigheter uppstå, speciellt vid import från öststatsländer.

Odlingskalkyler för lök som är upprättad av lantbruksnämnden i Kalmar visar på ett underskott på lökodlingen med ca 11 000 kr./ha. Enligt kalkylen har odlaren då erhållit arbetsersättning för 200 tim à 65 kr. inkl. sociala avgifter, totalt 13 000 kr. Eftersom odlingen på Öland till stor del är baserad på familjejordbruk blir följden att odlaren och hans familj får ta förlusten på sin arbetsinkomst som därmed reduceras till 2 000 kr. eller 10 kr./tim. inkl. sociala avgifter. Detta är en orimlig situation.

Odlarpriset för lök har under den senaste tioårsperioden inte stigit med

mera än en fjärdedel till en femtedel av vad prisökningen varit för andra jordbruksgrödor. Detta är en följd av att prissättningen påverkas av beskrivna importförhållanden.

Med hänsyn till lökodlingens utomordentligt stora betydelse för det öländska familjejordbruket är det av stor angelägenhetsgrad att odlingen ges ett något så när tillfredsställande skydd. Vi kräver inte samma skydd som våra grannländer Norge och Finland ger sina odlingar – helt importförbud så länge egen produktion finns att tillgå – utan kräver som minimum att i första hand tullavgiften höjs från nuvarande 25 öre till 50 öre/kg.

Med hänsyn till att tullperioden är tidsmässigt GATT-bunden (ej vad beträffar avgiften) föreslår vi en utökad tullperiod t. o. m. 31 mars.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna att man bör pröva möjligheten att höja tullen på lök och att förlänga tullperioden.

Stockholm den 27 november 1985

Gösta Andersson (c)
Lena Öhrsvik (s)
Bengt Kronblad (s)
Ingrid Hasselström Nyvall (fp)
Birger Rosqvist (s)
Bertil Danielsson (m)
Agne Hansson (c)

Kalmar-Ölands Trädgårdsprodukter

Importpriser lök 1980–1984

År	*September*		*Oktober*		*November*		*December*		*Medelpris*	*KÖT:s*
	Land	*Pris*	*Land*	*Pris*	*Land*	*Pris*	*Land*	*Pris*	*helår*	*odl. pris*
1980	*Holland*	*1:10*	*Portugal*	*1:03*	*Ungern*	*1:19*	*Polen*	*1:07*	*2:04*	*1:15*
1981	"	*–:96*	*Ungern*	*1:01*	"	*1:11*	*Danmark*	*–:97*	*2:08*	*1:09*
1982	"	*1:21*	*Polen*	*–:98*	*Polen*	*1:27*	*Polen*	*1:27*	*1:77*	*1:16*
1983	*Spanien*	*1:61*	*Holland*	*1:57*	*Ungern*	*1:66*	*Ungern*	*1:76*	*2:00*	*1:50*
1984	*Ungern*	*1:15*	*Ungern*	*1:05*	*Polen*	*1:22*	*Polen*	*1:47*	*3:29*	*1:01*

Priserna avser lägsta importpris resp. månad

Källa: Generaltullstyrelsens månadsstatistik
Kalmar-Ölands Trädgårdsprodukters bruttoavräkning till odlare.

Mot. 1985/86:213
Bil.

gotab Stockholm 1985 83750